

2016-02-26

Minimikrav på bilar som används i tjänsten

"Minimikrav på bilar som används i tjänsten" är en bilaga till Trafikverkets mötes- och resepolicy.

Övergripande

För att en bil ska vara godkänd måste den uppfylla kraven i Förordning (2009:1) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor samt nedanstående krav. Eventuella uppdateringar av SFS (2009:1) kommer även att gälla för detta kravdokument. Kraven i SFS (2009:1) ska inte tillämpas för "Egen bil".

Ur ett miljömässigt, trafiksäkerhetsmässigt och ekonomiskt perspektiv ska bilarna storlek vara anpassade för de aktuella behoven av lastförmåga och antalet personer i bilen.

Undantag

Bilar kan i individuella fall undantas från kraven i detta dokument om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamheten.

Exempel på undantag om tjänsteutövningen:

- kräver ett fordon med god framkomlighet, så som fyrhjulsdrift och hög markfrigång (off-road) för att ta sig fram på väg- banbyggen eller i terrängen.
- har behov av lätt lastbil. (Obs! ej undantag från kraven på lätt lastbil i 2009:1)

Individuella undantag kan även beviljas, efter särskild prövning, för att introducera bilar med nya tekniska lösningar vilka främjar trafiksäkerhet, energieffektivitet eller miljö.

Undantag kan endast begäras av chef verksamhetsområde, central funktion eller resultatenhet och ska motiveras på blankett "Undantag från Trafikverkets fordonskrav". Beslut avseende begäran om undantag ska fattas av chefen för CF HR i samråd med VO Planering Transportkvalitet PLkv.

Hyrbilar (korttidshyrda – under 6 månader)

UTSLÄPP AV KOLDIOXID

Bilarna ska vara så energisnåla som möjligt med hänsyn till de aktuella behoven av lastförmåga och antalet personer i bilen.

Grundförutsättningen är att samtliga fordonet minst klarar miljökraven i rådande Förordning (2009:1) om myndigheters bilar och bilresor. För bilar i storleken förare samt upp till och med 4 passagerare är det kraven i förordningen som är styrande. För övriga fordon är Trafikverkets krav styrande enligt nedan:

För bilar i storlek förare + 5-6 passagerare är kravet utsläppskravet högre än i förordningen och beräknas enligt angiven formel.

- Vid tjänsteresor får **bensin- och dieseldrivna** bilar ha ett maximalt koldioxidutsläpp i g/km enligt följande formel: $CO_2 = 0,95 * 130 + 0,0457(m_0 - 1372)$
Där m_0 är bilens tjänstevikt i kg.

Ex. om bilen tjänstevikt är 2070 kg är högsta tillåtna koldioxidutsläpp 155 g/km. $= 0,95 * 130 + 0,0457 * (2070 - 1372)$

- Vid tjänsteresor får **biodrivmedelsdrivna (Etanol och gas)** bilar ha ett maximalt koldioxidutsläpp i g/km enligt följande formel: $CO_2 = 1,54 * 130 + 0,0457(m_0 - 1372)$
Där m_0 är bilens tjänstevikt i kg.
- Vid tjänsteresor där fler än 6 passagerare utöver föraren åker i samma bil får bilen ha ett koldioxidutsläpp på högst 225 g/km.

TRAFIKSÄKERHET

- Ha god krocksäkerhet vilket anses vara uppfyllt om fordonet är av typ som har fått minst fem stjärnor enligt European New Car Assessment Programme (NCAP). Testresultatet för den aktuella bilmodellen får vara maximalt åtta år gammal och genomförda 2012 eller senare.
- Bilarna ska vara utrustade med autobroms från 2017-01-01

YTTERLIGARE KRAV

- Bilarna ska vara utrustade med minst en reflexväst.
- Mönsterdjupet på däcken ska vara minst 3 mm på sommardäck och 4 mm på vinterdäck.
- Fordonen ska vara utrustade med vinterdäck vid bruk i vinterväglag.
- Fordonen bör vintertid vara utrustade med dubbfria vinterdäck (ej dubbdäck) vid användning i följande orter Stockholm, Göteborg, Jönköping, Örebro, Norrköping och Uppsala
- Bilar som är utrustade med teknik för drift helt eller delvis med förnybara bränslen, ska, i de fall bilarna inte tankas av leverantören, om möjligt tankas med sådana bränslen.
- Bilarna ska ha en maximal tjänstevikt enligt följande
 - För resor där 1-3 personer åker i samma bil ska bilen ha en tjänstevikt mellan 900 och 1600 kg
 - För resor där 4-7 personer åker i samma bil ska bilen ha en tjänstevikt mellan 900 och 1900 kg

ÖVERGÅNGSREGLER

Avtal som ingåtts ska avvecklas i samband med att avtalet löper ut.

Tjänstebilar, leasingbilar, förmånsbilar, poolbilar och långtidsinhyrda bilar (minst 6 mån)

För bilar som är hyrda för minst 6 månader gäller samma krav som för hyrbilar (under 6 månader). Dessutom gäller följande:

BILARNA SKA VARA UTRUSTADE MED:

- Alkolås
- Farthållare
- Brandsläckare

REGEL FÖR BILAR SOM INTE UPPFYLLER MINIMIKRAV

Bilarna får vara högst 5 år gamla. Bilar som innehas när dessa minimikrav träder i kraft avvecklas i samband med att avtalet löper ut.

Egen bil

För egna bilar som planmässigt och regelbundet används i tjänsten gäller följande krav:

Bilarna ska:

- Ha en tjänstevikt på lägst 900 kg och högst 1900 kg.
- Ha huvudstöd och trepunktsbälte på de platser som används.
- Uppfylla samma krav på koldioxidutsläpp som hyrbilar.
- Bilar som är utrustade med teknik för drift helt eller delvis med förnybara bränslen, ska, i de fall bilarna tankas i tjänsten om möjligt tankas med sådana bränslen.
- Egna bilar ska vara utrustade med bältespåminnare på förarplats med ljud och/eller ljus.
- Egna bilar ska vara utrustade med antisladdsystem (ESP).
- Bilar certifierade för bensin, metangasdrift (eller gasol) ska uppfylla Euro 4 (2005/06) . Bilar med kompressionständning (diesel) ska uppfylla Euro 4 (2005/06) samt ha partikelutsläpp på högst 5 mg/km. Detta kan anses uppfyllt om bilen innehar miljöklass MK2005 respektive MK2005PM (för dieslbilar)
- Ha bra skydd för passagerarna vid frontal- och sidokollisioner, vilket anses vara uppfyllt om bilen uppfyller kraven för minst fem stjärnor vid provning enligt Euro NCAP (European New Car Assessment Programme).

Egna bilar som uppfyller kraven för hyrbilar (korttidshyrda – under 6 månader) anses även uppfylla kraven för egen bil.

Enstaka och tillfälliga undantag från dessa krav kan göras av verksamhetsskäl. Det innebär att egna bilar inte behöver uppfylla kraven ovan om de används för enstaka tjänsteresor, t.ex. i kombination med privat resa eller för resa till och från mötesplatser eller till och från flygplats, järnvägsstation eller hyrbilsföretag. Normalt ska sådana resor inte överstiga 100 mil/år.

För resor till och från arbetet som räknas som tjänsteresor får närmaste chef bevilja undantag om det inte finns annan möjlighet att ordna resan, exempelvis hyrbil. Undantag ska anmälas till HR.

Arbetsmiljö

Operationellt leasade och korttidshyrda personbilar är i regel inte äldre än tre år. Den senaste tekniken i kombination med egna krav på trafiksäkerhet bidrar till generellt goda arbetsförhållanden med minimerad risk för ohälsa eller olycksfall.

I de fall det föreligger behov av en arbetsmiljömässig anpassning av fordon eller utrustning föregås detta av en enskilt genomförd och dokumenterad riskbedömning enligt befintlig rutin för riskbedömning av arbetsmiljön. Sammanfattningsvis genererar detta inga nya krav i översynen av fordonskraven.

Framtida krav på bilar

Trafikverket kommer att öka kraven på bilar som används i tjänsten efter hand som det finns tekniska och kommersiella förutsättningar. Exempel på krav som kan tillkomma:

- Minskning av högsta tillåtna koldioxidutsläpp för bilar oberoende av bränsle.
- Skärpning av avgaskrav för egen bil
- Krav som gäller för tjänstebilar, leasingbilar, förmånsbilar, poolbilar och långtidshyrda bilar (minst 6 mån) införs successivt även för korttidshyrda bilar.
- Allteftersom Euro NCAP utvecklas tillkommer nya krav inom trafiksäkerhetsområdet.

Intervall för översyn

Dokumentet Minimikrav på bilar som används i tjänsten ska ses över årligen och revideras vid behov på initiativ av HR.